

Idéblad

Tryggare och Mänskligare Göteborg vill lyfta fram olika exempel på det trygghetsarbete som pågår i staden. Arbetet genomförs av offentliga och privata aktörer, föreningar, eldsjälar och många andra. Tanken är att inspirera till nya trygghetskapande processer.

SPONTANFOTBOLL SOM UNGDOMSAKTIVITET

SPORTHALLEN ÖPPNADES FÖR ALLA - EN INVESTERING I PENGAR OCH RELATIONER

Spontanfotbollen i Bläsebohallen i Hjällbo har blivit en populär kvällsaktivitet bland ungdomarna i stadsdelen. Det finns inga krav på medlemsavgift eller obligatorisk närvaro och ungdomarna håller i allt själva.

Bläsebohallen i Hjällbo stod tom på kvällarna. Samtidigt ville ungdomarna ha någonstans att vara och någonting att göra. Lösningen blev att öppna hallen. Den fylldes snabbt av unga fotbollssälskare.

Sen torsdagskväll i Hjällbo. Ljuden från skor mot plastgolv och hårda skott i krysset blandas med vänskapliga gliringar om både insatserna på planen och kompisarnas favoritlag.

19-åringarna Ibrahim Awad och Abdul Atta har precis kommit och har bråttom att kasta sig ut i första matchen.

- Det är mycket bättre för ungdomarna att kunna komma hit och spela fotboll än att stå ute och frysa, eller bråka och göra andra dumma saker, säger Ibrahim.

Både han och Abdul har ett förflutet i Gais ungdomslag, båda är Real Madrid-supportrar – och båda är i Bläsebohallen och spelar fotboll två kvällar i veckan.

Tidigare var hallen öppen för spontanspel tre gånger i veckan med kortare pass, men upplägget är detsamma som vid starten 2006: cupspel med lag

som ungdomarna själva gör upp och matcher som spelas i fem minuter eller till första målet. Ingen avgift, inga krav på att vara med varje gång.

- Jag är här, men de sköter allt själva. Här brukar vara i snitt 40 ungdomar, mest killar och de flesta i åldrarna 13–20 år, berättar Frankie Boakye, spelare och ungdomstränare för klubben Lärje/Angered IF som är med under fotbollskvällarna.

- Men alla spelar inte, utan många är bara med och pratar fotboll – om Champions League, favoritlag, spelarövergångar, hur det ska gå i olika matcher. De är nästan fanatiska fotbollssälskare och väldigt kunniga.

De populära fotbollskvällarna har dock sitt ursprung i den mindre trevliga situation som rådde i Hjällbo hösten 2005.

- Det var väldigt oroligt. Många struntade i skolan och ställde till det på fritidsgården. Vi hade tidigare arrangerat spontanfotboll i mindre skala och upptäckt vilket stort intresse det fanns och den hösten började vi förstå att ungdomarna tog sig in i Bläsebohallen när den var stängd. Sedan accelererade det med skadegörelse, bråk och andra tråkiga händelser, berättar Ulla Pettersson, fritidsledare på Hjällbo fritidsgård.

Upprinnelsen var att ungdomarna såg att hallen stod tom och tyckte att de därmed kunde få använda den.

- De kände sig provocerade av att de inte kunde få vara i en lokal som ligger i Hjällbo och känns som deras. De ville vara med, och när den vanliga gången med att bilda en förening kändes för krånglig tog de sig in i stället, berättar Christer Hjorth, fältassistent i stadsdelen Lärjedalen som Hjällbo tillhör.

Under de kalla årstiderna är Bläsebohallen viktig för Lärje/Angered IF, som är en tung föreningsaktör i den ungdoms- och invandrartäta stadsdelen. När Frankie Boakye hörde talas om skadegörelsen reagerade han därför med ilska:

- Jag kunde först inte förstå varför de gjorde så. Men när jag konfronterade dem började jag tycka att de hade rätt: de hade tråkigt, det var kallt ute och alternativet var att stå och hänga på torget. Inne i hallen kunde de få någonstans att vara, få röra på sig och ha roligt. Så jag gick till föreningens styrelse och sa: "Ju mer vi stänger ute dem, desto mer blir förstört. Det kanske är bättre att öppna hallen i stället?"

Anders Christensson, processledare för föreningsfrågor på SDF Lärjedalen, var också med på det resonemanget:

- Hallen ägs av Lärjedalen, men det enda vi förlorar om vi öppnar den på tider när den står tom är en intäkt som vi ändå inte hade! Dessutom slipper vi skadegörelse, förbättrar relationer och skapar möjligheter. Alla vinner på det här.

Fler vill bli ledare

Arrangemanget där stadsdelsförvaltningen står för lokalen och idrottsföreningen bidrar med ungdomsledarnärvaro sjuksattes i början av 2006. Efter bara några månader hade skadegörelsen vid hallen halverats.

- Visst finns här ett moraliskt dilemma – de slog sönder och fick därmed sin vilja igenom – och det kan förstås te sig konstigt. Men jag har ändå svårt att se en mer konstruktiv lösning, säger Christer Hjorth, som får medhåll av Ulla Pettersson:

- Vi hade kunnat säga "ni har förstört, det ska inte belönas", men vi vill hellre se ungdomar som möjligheter än som problem. Nu har vi sett att många har gått ur sina destruktiva roller, det har odlats fram ett ansvarstagande genom att de själva har fått vara aktiva och några av dem har till och med blivit ledare på fritidsgården.

Frankie Boakye – som har märkt att det även har blivit lättare att rekrytera ledare till fotbollsklubben – har en förklaring till varför just fotboll har visat sig vara en så framkomlig väg:

- I ett annat område hade det kanske funkat bättre med innebandy, men många här kommer från länder där alla spelar fotboll. De har med det i sin bakgrund, precis som jag, som är född i Ghana där fotbollsinresset är jättestort. Men om man ska bli en riktigt framgångsrik spelare måste man satsa väldigt hårt, och då blir det lätt antingen-eller. Men även de som inte har ambitionen att bli världsbäst kan ha en stark kärlek till fotboll och den gruppen blir lätt bortglömd. Därför måste vi kunna erbjuda någonting som är mer mittemellan – annars tappar vi folk.

Frankies engagemang för ungdomarna har inte bara gjort honom till en uppskattad förebild och ledargestalt ("Vi gillar Frankie – skriv det!" säger Ibrahim Awad), utan gjorde dessutom att han hösten 2006 utsågs av Göteborgs Minnesfond till en av "årets vardagshjältar".

- Jag har alltid idrottat och har med mig hur bra det är. Därför vill jag att andra också ska ha det bra. Det är min drivkraft.

Frankie Boakye, spelare och ungdomstränare för klubben Lärje/Angered IF, är med under fotbollskvällarna i Bläsebohallen. Hans engagemang för ungdomarna och roll som förebild och ledargestalt gjorde att han hösten 2006 utsågs av Göteborgs Minnesfond till en av "årets vardagshjältar".

SÅ GJORDE VI

- ▶ Hösten 2005, som var allmänt stökig i stadsdelen Hjällbo, förekom skadegörelse och andra incidenter vid Bläsebohallen. Bakgrunden var att ungdomarna såg att hallen stod tom samtidigt som de själva inte hade någonstans att vara och därför tog de sig in när den var stängd.
- ▶ 2006 inledde fotbollsklubben Lärje/Angered IF och stadsdelsförvaltningen Lärjedalen ett samarbete där förvaltningen upplåter hallen på tider när den ändå är ledig, medan klubben bidrar med ledarnärvaro i form av spelaren och tränaren Frankie Boakye.
- ▶ Resonemanget bakom är att det förmodligen skulle bli mer skadegörelse om man stängde ute ungdomarna och att det därför är bättre att släppa in dem. Då får de någonstans att vara, får röra på sig och ha roligt i stället för att hänga på torget. Hos förvaltningen ansåg man också att om man öppnar hallen på tider när den ändå står tom så är allt man förlorar en intäkt som man ändå inte hade. I stället för att bemöta skadegörelsen med bestraffning och förstärkt bevakning var inställningen att se ungdomarna som möjligheter i stället för problem och låta dem ta eget ansvar.
- ▶ Dessutom hade man tidigare positiva erfarenheter av spontanfotboll som aktivitet och visste att det fanns ett stort fotbollsintresse och att många ville kunna spela utan att vara bundna till ett lag.
- ▶ De positiva konsekvenserna av arrangemanget blev bland annat att skadegörelsen i anslutning till Bläsebohallen minskade med hälften. Dessutom har några av ungdomarna blivit ledare på fritidsgården och det har även blivit lättare att rekrytera ledare till Lärje/Angered IF.

KONTAKT

- ▶ Frankie Boakye, fotbollsspelare och ungdomsledare, Lärje/Angered IF: 0739-74 90 88, frank.boakye@spray.se
- ▶ Anders Christensson, processledare för förfrågningar, SDF Lärjedalen: 031-365 27 26, anders.christensson@larjedalen.goteborg.se
- ▶ Christer Hjorth, fältassistent, SDF Lärjedalen: 0707-61 10 13, christer.hjorth@larjedalen.goteborg.se
- ▶ Ulla Pettersson, fritidsledare, Hjällbo fritidsgård: 031-365 27 34, ulla.pettersson@larjedalen.goteborg.se
- ▶ Zan Jankovski, ungdomsfrågor, Tryggare och Mänskligare Göteborg: 031-61 20 72, zan.jankovski@stadshuset.goteborg.se

- ▶ Ungdomarna träffas i hallen två gånger i veckan, och spelar och pratar fotboll. De ansvarar själva för laguppdelning och annat praktiskt. Det finns inga krav på att man måste vara med varje gång. I snitt dyker ett fyrtiotal ungdomar i åldrarna 13–20 år, varav de allra flesta är killar.

SVÅRIGHETER

- ▶ Anders: Det är klart att man kan se ett moraliskt dilemma i arrangemanget och att det går att dra slutsatsen att det lönar sig att slå sönder saker. Men det är ett större moraliskt fel att se ett problem och inte göra något åt det!

LÄRDOMAR

- ▶ Anders: Ibland måste man gå utanför ramarna och våga göra "fel". Det finns mycket intresse och engagemang som inte alltid är strukturerat på ett sätt som vi förväntar oss, men som ändå måste kunna få plats.
- ▶ Frankie: Problem orsakas ofta av missförstånd, konflikter går ofta att lösa med dialog och fördomar kan ofta bekämpas genom att man träffas och pratar med varandra.

TIPS

- ▶ Frankie: Allt behöver inte vara så resultatnriktat. Tänk större och öppna upp mer och ha tillit till att folk kan fixa saker själva!
- ▶ Anders: Och säg ja oftare!